

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

A IUS PUNIENDI JOGÁLLAMI TARTALMÁNAK KITELJESÉDÉSE

dr. Horgos Livia

Témavezető: Prof. Dr. Blaskó Béla egyetemi tanár

DEBRECENI EGYETEM

Marton Géza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Debrecen, 2018

I. Bevezetés és hipotézis

A jogállamiság és az európai integráció keretében folyamatosan változó honi jogrendszer új és újabb kihívásokat támaszt úgy a tágabb, mint a szűkebb értelemben vett büntetőjoggal szemben is. E folyamatban felvetődnek – a tudományos érdeklődés szempontjából – kutatásra érdemes problémák, így az állam büntetőhatalmával kapcsolatos kérdések is. Ezek közé a kérdések közé tartozik a *ius puniendi*, illetve ennek jogállami tartalmának kiteljesedése, különösen annak tükrében, ahogyan az alkotmányos jogállam egyre inkább teret enged büntetőjogi rendszerében az opportunitásnak. Nemcsak a büntetőeljárásról szóló 2018. július 1-jén hatályba lépő 2017. évi XC. törvény szabályaiból, de – tágabb összefüggésbe helyezve a témát – a 2012. évben kodifikált (2013. július 1-jén hatályba lépett) anyagi büntetőjogi szabályokból, valamint egyéb jogszabályokból is deriválható a fenti megállapítás.

A *ius puniendine* (alapvetően) az említett két jogág egyes jogintézményeiben megnyilvánuló jogállami tartalmának kiteljesedése – meghatározó tényezőként – hatással van a jelenkori társadalmi problémák kezelésére is. Egyrészt szükségesnek tartom annak a kérdésnek a vizsgálatát, hogy napjainkban a *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedését miként lehet értelmezni. Valóban szűkül-e, vagy az opportunitás elvének újabb térhódításával – úgy a jogalkotás, mint a jogalkalmazás területén – új értelmet nyerve, hangsúlyosabbá válik-e a jelentősége? Változnak-e a jogállamiság immanens jellemzői (pl. jobbiztonság, tisztességes eljárás elve) és – a *ius puniendi* eddigi megközelítését alapul véve – az egymáshoz való viszonyuk? Az állam bizonyos élethelyzetekben valóban lemond-e az őt illető büntetőjogi igényről, vagy csak más eszközökkel, de valójában az általa elérni kívánt célt valósítja meg, nem mondva le a büntetőjogi igényéről? Másrészt szükséges annak a vizsgálata is, hogy amennyiben az állam az eljáró hatóság törvénysértő eljárása miatt nem tudja érvényesíteni az őt megillető büntetőjogi igényt, úgy ennek a felelősségét ki viseli? Vannak-e ennek, és ha igen, milyen hatásai az alkotmányos jogállamban? E kérdések megválaszolása túlmutat a csak büntetőjogi és büntetőeljárás-jogi fogalmak értelmezésén, magyarázatán. A megoldáshoz komplex szemléletmódon alapuló vizsgálat vezethet el.

A *ius puniendi* kifejezést nem a büntetéstan klasszikusai által használt értelemben, vagyis a büntetés jogalapjára vagy jogcímére utaló kifejezésként, hanem – a szó szerinti fordításnak megfelelően – a büntetéshez való jogként értelmezem és vizsgálom.

Hipotézisem, hogy a *ius puniendi* tartalma – különösen a büntetőjogi és a büntetőeljárás-jogi jogalkotás és jogalkalmazás területén – a jogállami követelményekkel összhangban kiteljesedik. Az állam nem mond le az őt megillető büntetőjogi igényről, hanem más eszközökkel realizálja az általa elérni kívánt célt. Ennél fogva a *ius puniendi* szűkülése nem állapítható meg.

Feltevésém továbbá, hogy a magyar jogállam teret enged annak – döntően alkotmányos garanciákkal körül bástyázva, korlátok közé szorított büntetőhatalommal – , hogy a *ius puniendi* jogállami tartalma kiteljesedjen. Ezt támasztja alá az opportunitás egyre nagyobb térhódítása, melyet biztosít a jogalkotás iránya és a jogalkalmazás hatékonyságával összefüggő kritériumok megvalósulása.

II. A dolgozat célja és tárgya

Dolgozatom céljaként a *ius puniendi* jogállami tartalma kiteljesedésének elemzését tűztem ki, az állami monopóliummá válásának és a jogállam létrejöttének időszakában. A *ius puniendi* kérdéskörét vizsgálom az állam büntetési jogának alapjára vonatkozó elméleti nézetek történeti áttekintésével, különösen, hogy a jogtudomány milyen alapra vezeti vissza (eredezteti) az állam jogát a büntetésre. E körben érintem a jogállam és jogbiztonság kategóriáit, az Alkotmánybíróság szerepét, viszonyukat a büntetőjoghoz, melyben való állásfoglalás rávilágíthat a büntetés jogának alapjára. Foglalkozom a legalitás és officialitás elvével, az ezek alóli kivételekkel, hangsúlyosan az opportunitás elvével. Vizsgálom hatásuk jelentőségét a *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedésére.

A *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedése vonatkozásban munkám – alapvetően – a tágabb értelemben vett büntetőjog két összetevőjét, az anyagi büntetőjogot és a büntetőeljárás-jogot érinti, és ezen belül is a másodikként jelölt jogágot – egyes jogintézményein keresztül – hangsúlyosabban és részletesebben vizsgálom. Álláspontom szerint ugyanis napjainkban e területen bontakozik ki valójában a *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedése.

Témám feldolgozása során a büntető anyagi jog területéről kiemelten a magánindítvány jogintézményét vizsgálom, elemzem. Értékelem a magánindítvány hiányának hatását a büntetőeljárás megindítására, menetére és az eljárási

cselekményekre, valamint a bírósági eljárás lefolytatását megalapozó vádra. Ezt követően vizsgálom a gyanút a bizonyosságig, majd pedig a büntetőeljárás-jog által szabályozott – az állami monopóliummá vált *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedését is biztosító – vád jogintézményét veszem górcső alá. Vizsgálom a vádemelési szakaszban a Be.-ben meghatározott büntetőeljárás-jogi akadályokat is, így a vádemelés részbeni mellőzését, a közvetítő eljárást, valamint a vádemelés elhalasztását.

Munkám során igyekeztem figyelmemet arra is kiterjeszteni, hogy kutatott témám szempontjából eredményez-e változást az egységes szemléletet tükröző új büntetőeljárás kódex.

A magánindítvánnyal, a gyanúval és váddal nem csupán mint büntetőjogi és büntetőeljárás-jogi kategóriákkal foglalkozom, hanem úgy is, mint az állam büntetőjogi igénye érvényesülésének jogintézményeivel. A téma kifejtéséhez vizsgálnom kell a magánindítványt és a vádat, formáik kialakulását, a vádlói jog legitimitásának történelmi koronként és kultúránként eltérő jogtörténetét, bemutatva egyúttal a büntető igazságszolgáltatás előtörténetét, külön kiemelve az állandó állami vádhatóság vádmonopóliumát az állam büntetőhatalmának és a legalitás elvének a kapcsolatán keresztül.

Célom volt az is, hogy összegyűjtssem és megvizsgáljam azokat a hatásokat – alapvetően a dolgozatban bemutatott jogeseteken keresztül –, amelyek a *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedését befolyásolták, illetve napjainkban befolyásolják.

Arra törekedtem, hogy fentiek alapulvételével és a jelzett nézőpontból vizsgáljam, elemezzem, komplex módon értékeljem a *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedésével összefüggésbe hozható kérdéseket, választ keresve egyúttal a dogmatikai nézőpontból felvethető/felvetődő problémákra, nem hagyva figyelmen kívül a gyakorlattal összefüggésben felmerülő aggályokat sem.

III. A témaválasztás indoka

Témaválasztásom egyik oka a nyomozásban és a bírósági eljárásban ellátott több évtizedes védői tevékenységem volt, de ösztönzést adtak a mindennapi oktatómunkám során tapasztalható ellentmondások is, amelyek szembesítettek a *ius puniendi* jogállami tartalma kiteljesedésének problematikájával, napjainkban hangsúlyosabbá váló jelentőségével.

Határozott álláspontom, hogy az anyagi igazság érvényre juttatásához és a bűnösök megbüntetéséhez fűződő érdek nem emelkedhet a törvényesség fölé, ezeket a törvényes nyomozás, a vádelőkészítés és a vád alapján lefolytatott büntetőeljárásban, bírósági eljárásban biztosítani kell. Erre utal a 9/1992. (I. 30.) AB határozat is, rámutatva arra, hogy az anyagi igazságosság jogállami követelménye a jogbiztonságot szolgáló intézményeken és garanciákon belül maradva valósulhat meg.

IV. A dolgozatban alkalmazott kutatási módszerek

Kutatási módszereim igazodtak a vizsgált témakör jellegéhez. Munkám döntő részében a hagyományos jogtudományi kutatási módszereket részesítettem előnyben. Így az áttekintő, leíró, értékelő jellegű és összehasonlító módszer alkalmazását, a könyvtárkutatást – ezen belül elsősorban a hazai és nemzetközi történeti, jogtörténeti elemzést –, amelyek során nem mellőzhettem a történeti és komplex szemléletmód alkalmazását.

A jogtörténeti kutatások során azonos kérdésköröket vizsgáltam különböző történelmi időszakokban, azzal a céllal, hogy érthető legyen a *ius puniendi* mai fogalmának értelme és jogállami tartalmának a lényege. Az összehasonlító kutatásnál – bár a történeti kutatás is egyfajta összehasonlító módszer – eltérő helyeken vagy rendszerekben vizsgáltam a *ius puniendi* jogállami kiteljesedését biztosító egyes jogintézményeket és elveket, különösen az oportunitást. A jogirodalmi kutatással pedig elméleti szinten alapoztam meg releváns témákban a kutatás tárgyának bemutatását. Az egyes álláspontok és irányzatok felvázolásánál szükségesnek tartottam a kritikai módszer alkalmazását is. Figyelemmel voltam a logikai elemzési eszközök használatára és jogdogmatikai módszerre is.

Kutatásom során a jogalkotói akaratot tartalmazó törvények bemutatásával és a jogalkalmazói gyakorlat szempontjából kapcsolatos problémák – jogeseteken keresztül történő – ismertetésére is összpontosítottam.

V. A dolgozat felépítése és következtetései

Dolgozatom – a bevezetésen kívül – nyolc részből áll, amelyek fejezetekre tagozódnak.

Az I. rész az állami büntetőhatalom államjogi aspektusait tartalmazza, melyben végigkísérem az állam fejlődésének folyamatát a jogállam (jogállamiság) kialakulásáig,

mindezt az államra vonatkozó különböző tanok bemutatásán keresztül, valamint az Alkotmánybíróságnak a magyar jogállam létrejöttében betöltött szerepe kiemelésével.

A II. rész az állami büntetőhatalom büntetőjogi megközelítésére összpontosít. Rámutatok az állami büntetőhatalom büntetőjogi megközelítéséhez szükséges elemekre, kiemelten a büntetőjog feladatára, szerepére, valamint a téma szempontjából hangsúlyt helyezve az alkotmányos büntetőjog fogalmi apparátusára.

A III. rész a *ius puniendi* dimenzióit, értelmezési tartománya kérdéskörét járja körül, mely során foglalkozom a jogkövetkezményekkel. Kiemelem a büntetéshez való jog fejlődéstörténetét, az ide tartozó filozófiai, jogfilozófiai és társadalomtörténeti tanok bemutatásán, változásainak ábrázolásán keresztül.

A IV. részben a *ius puniendi* fogalmát, problematikáját vizsgálom aktuális nézőpontból. A jogtudomány – a kutatás tárgyának szempontjából releváns – képviselőinek álláspontjai alapján összefoglalom a *ius puniendi* jogállami – lényegi, fogalmi – összetevőit, kiemelve a *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedése során az ügyészség diszkrecionális jogkörének a jelentőségét. E rész tartalmazza a legalitás, az officialitás és az oportunitás vizsgálatával összefüggő megállapításaimat, bemutatva a jogtudomány aspektusából a szóban forgó elvek szerepét, úgy büntető anyagi, mint büntetőeljárás-jogi dimenzióban.

A V. részben a *ius puniendi* és a büntető anyagi jog–magánindítvány kérdésével foglalkozom. A büntetőjogi felelősségre vonás egyéb akadályai közül a magánindítvány hiányát veszem kifejezetten górcső alá, mint anyagi jogi és egyúttal eljárásjogi (quasi „vegyes”) jogintézményt a közvád és a magánvád vonatkozásában is.

A VI. részben vizsgálódásom központi kérdése a gyanú. Ezt – mint a *ius puniendi* jogállami tartalma kiteljesedésének a fundamentuma a vádemelés előkészítése során – a büntetőeljárás oldaláról elemzem. Bemutatom a vádemelési szakaszban a Be.-ben meghatározott egyes – kiemelt – büntetőeljárás-jogi akadályokat, valamint az új Be. rendelkezései alapján az ügyészség feladatainak megnövekedésével az oportunitás térhódításának jelentőségét.

A VII. részben a *ius puniendi* és a büntetőeljárás-jog–vád–bizonyítás kérdéskörének vizsgálatával foglalkozom. Ismertetem a váddal és annak törvényességével, megalapozottságával kapcsolatos lényegi szempontokat, egyúttal történeti áttekintést nyújtok a közvádról a *ius puniendi* állami monopóliummá válásáig

terjedő időszakról. Külön kitérek a bizonyítás és a funkciómegosztás szerepére a ius puniendi relációjában.

A VIII. részben a végkövetkeztetés és a de lege ferenda javaslatok zárják dolgozatom érdemi részét.

Dolgozatom melléklete három jogeset pertörténetét tartalmazza, amelyekben a ius puniendi jogállami tartalmának kiteljesedését akadályozó, a hatóságok „törvénysértő” eljárását elemzem.

Legfontosabb következtetések

A ius puniendi kapcsán történelmi koronként az volt a kérdés, kitől, illetve miből származtatják az együttélés megsértőivel szemben a büntetéshez való jogot.

Álláspontom szerint a ius puniendi állami monopóliummá válásával, különösen a jogállam létrejöttével a ius puniendi – a büntetés jogalapjára vonatkozó – jogfilozófiai megközelítése idejémműlttá vált. A ius puniendi – mint ahogy a jogállam büntetőhatalma sem – nem abszolút, hanem a jogállami követelményeknek megfelelően kiteljesedik. Napjainkban egyetemesen elismert, hogy az államnak joga van büntetni és (a funkciója miatt) a ius puniendit – a szó szerinti fordításnak megfelelően – a büntetéshez való jogként kell értelmezni és vizsgálni.

Felfogásomban a ius puniendi az állam közösségek feletti természetéből adódó ténylegesen gyakorlandó és gyakorolt jog, melyhez szorosan kapcsolódva a jogállam kötelező funkcióvállalásával egységet képezve egyben köteletség is, azaz obligatio puniendi. A büntetőhatalom gyakorlása és a büntetőigény érvényesítése az államnak ugyanis nemcsak joga, hanem kötelezettsége is. Ez értelmezhető egyidejűleg a jogállami büntetőhatalom belső és külső korlátainak a kiépülésével és erősödésével is. Álláspontom szerint így a ius puniendi kiteljesedése során szorosan kapcsolódó alapkérdés az obligatio puniendi. Az állam kötelessége, hogy a társadalomra veszélyes cselekmények kriminalizálása és szankcionálása útján biztosítsa az alapvető értékrend védelmét és közreműködjön a társadalmi integráció fenntartásában. Az állam e kötelezettségének a teljesítése során megvédi a polgárait. Ennek következtében pedig a büntetőjog az obligatio puniendi érvényesítése során értékvédő funkciót lát el, ezáltal a ius puniendi jogállami kiteljesedésére is hatással van.

A ius puniendi és a szuverenitás egységet alkotnak, azaz elválaszthatatlanok. Magam is úgy vélem, hogy a ius puniendi maga is a függetlenség és a szuverenitás

kifejezője, és az a társadalom, amely e jog hiányától szenved, az egyben a szuverenitás hiányától is szenvedni fog.

Dolgozatomban reményeim szerint sikerült a hipotézisemben tételezett megállapítást bizonyítani, vagyis hogy a *ius puniendi* kapcsán az állam – jelesül a magyar állam – jogállami tartalmának kiteljesedése megállapítható

Belátható, hogy fontos társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy az állam büntetőhatalmának következetes érvényesülése elé ne gördüljenek akadályok. Adott államban azonban e társadalmi érdek merev, mindenre tekintet nélküli érvényre juttatása – végső soron – megteremti a lehetőséget az állam autokratikus hatalmi rendszerének kiépítésére, az önkényuralom megvalósítására. A jogállam vívmányainak védelme nem követelheti és nem is követeli meg azt, hogy szembemenve a társadalmi igényekkel, ne engedjen teret büntetőhatalmának – döntően a büntetőjogszabályokban alkotmányos garanciákkal védett módon –, azaz a *ius puniendi* jogállami tartalmának a kiteljesedéséhez.

Dolgozatomban a *ius puniendi*vel összefüggő vizsgálódást a jogállamiság lényegi összetevőinek tükrében igyekeztem elvégezni, és e kategória értelmezését alapjaiban jelenünkben próbáltam megvilágításba helyezni.

Álláspontom szerint a *ius puniendi* jogállami tartalmának alapját is a jog uralma képezi, melyet az Alaptörvény rendelkezései hatják át, és az egész jogrendszerre kötelező erővel bírnak.

A *ius puniendi* jogállami tartalma elemei különösen: a jogbiztonság, az igazságosság, a tisztességes eljárás követelménye, a büntetőjogi és a büntetőjogi eljárás garanciális elvei, így a funkciómegosztáson és a rendeltetésszerű joggyakorláson alapuló eljárás is. Lényeges, hogy e közben az – anyagi, illetve legalább az alaki – igazság megállapításának az igénye is „szem előtt van tartva”.¹ Ez nem ellentétes, sőt éppen hogy összhangban van a legalitás és az opportunitás harcában, az opportunitás egyre nagyobb térhódításával.

Amíg a büntetőhatalom gyakorlásának törvényes alapja a büntetőjog, amelyet a jogalkotásban a jogalkotó gyakorol, addig a büntetőhatalom érvényesítésének törvényes kerete a büntetőeljárás-jog, amely a jogalkalmazásban az igazságszolgáltatási tevékenységhez köthető.

¹ Új Be., Preambulum

A büntetőpolitika, azaz a büntetőjog-politika és a büntető igazságszolgáltatási politika által közvetített kodifikációs irányelvek – a hatékonyság, a gyorsaság, a egyszerűség, a korszerűség, a koherencia és a célszerűség – az új Be. rendelkezéseit egyre jobban áthatják. Ezen irányelvek érvényre juttatására irányuló törekvés azonban nem eredményezheti az eljárási garanciák sérelmét.

Nézetem szerint a korlátokkal ellátott jogállami büntetőhatalom gyakorlását a jogalkotáson és jogalkalmazáson keresztül determinálja a büntetőjog-politika és a büntető igazságszolgáltatási politika. Ennek következtében az is megállapítható, hogy a büntetőjog-politika, de különösen a büntető igazságszolgáltatási politika a jogállami büntetőhatalom gyakorlásán keresztül nemcsak befolyásolja, de alapjaiban meghatározza a *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedését is.

Egyetértek Szabó András álláspontjával, hogy a jogállami büntetőhatalom nem nélkülözheti az alkotmányos büntetőjog létezését, hiszen alapkö a jogállammal szembeni követelmények vonatkozásában. Továbbá a jogállamiság elve nemcsak a büntető anyagi jogi, hanem az eljárásjogi garanciákat is megköveteli. Csak a törvényes büntetőjogi felelősségre vonás, azaz a törvényes büntetőeljárás biztosítja az igazságos jogállami büntetőhatalom gyakorlását. Ez garantálja, hogy a hatóságok által elkövetett eljárási mulasztás és az ebből származó eredménytelenség kockázata a jogállamot terhelje, és egyben viselje ennek következményeit is. Csak ennek alapján lehet megvalósítani a *ius puniendi* és az ehhez szorosan kapcsolódó *obligatio puniendi* megvalósulását a jogállami büntetőhatalom gyakorlása során.

Úgy vélem, hogy napjainkra aktuálissá vált – a folytonosan változó jogszabályi környezetre is tekintettel – a *ius puniendi* jogállami tartalma kiteljesedésének az elemzése. Ezt támasztja alá a legalitás, az officialitás és az oportunitás elvei egymáshoz való viszonyának alakulása is, mely a *ius puniendi* jogállami tartalma kiteljesedésére hatással van.

A *ius puniendi* jogállami tartalmának kiteljesedése a jogalkotás során abban nyilvánul meg, hogy a jogállam dekriminalizál, továbbá az alkotmánybíróság a büntetőjogszabályban megfogalmazott tilalmat vagy parancsot, illetve a büntetőeljárási törvényben írt rendelkezést alkotmány sértő volta miatt megsemmisít. E kiteljesedés a jogalkalmazás vonatkozásában pedig a legalitás–oportunitás harcában, az officialitás–magánindítvány konstrukciójában, a gyanú és a bizonyosság ismeretelméleti összefüggésében és a vád törvényes feltételrendszerében bontakozik ki.

Egyetértek azzal a jogtudományban kialakult állásponttal, hogy a legalitás és az officialitás közvadás ügyekben az ügyészre vonatkozó egységes parancs, amely a nyomozó hatóságra is kiterjed. Az ügyészség és a nyomozó hatóság – amennyiben annak törvényi feltételei fennállnak – hatáskörében a nyomozást indítvány hiányában is köteles elrendelni. Az eljárási feladatok megosztására irányuló kötelezettség garanciájaként azonban csak kivételes esetben érvényesül a legalitás–officialitás a bíróságra nézve. A bíróság szabályként csak indítvány, azaz vád alapján jár, hiszen alapvető feladata az ítélezés.

Kutatásom során arra az álláspontra jutottam, miszerint egyértelműen megállapítható, hogy hazánkban a fejlődés iránya az oportunitás (célszerűség) elvének egyre nagyobb térhódítása felé mutat. Ezt nemcsak a büntetőeljárás jogalkotási iránya, hanem a jogalkalmazás hatékonyságával összefüggő szempontok egyre következetesebb érvényesítése is bizonyítja. E következtetést támasztja alá, hogy amikor az oportunitásnak teret engedve – törvényi felhatalmazás alapján és törvényi feltételek fennállásakor – az ügyész dönt (a büntetés hasznosságát, célszerűségét mérlegelve) és mellőzi a vádemelést, valójában vagy a felelősségre vonás teljes mellőzését, vagy annak feltételektől függő mellőzését engedi. A döntés ilyenkor – a legalitás klasszikus elve alapján – nem bírósági eljárásban születik meg. Ennélfogva a vád, a védelem és az ítélezés funkciók sem különülnek el. Nem érvényesülhetnek többek között a fegyveregyelőség, a nyilvánosság, a közvetlenség elvei és a méltányos eljárás garanciális követelményei. Azonban nem elhanyagolható, hogy a jogalkotó, amikor szélesíti az oportunitás eseteit, az ügyész jogkörét bővíti. E miatt szükséges a jogalkotás során szabályozni az ügyészi felelősséget.

Annak eldöntésénél azonban, mi a helyes koncepció, a legalitás és az oportunitás „harcában”, figyelembe kell venni, hogy az oportunitás és a bűnelkövetők méltányos és enyhe kezelése közötti összefüggést a gyakorlat megdöntötte. Például a vádemelés elhalasztása – az új Be. szerint a feltételes ügyészi felfüggesztés – nem minden esetben mentesíti a terheltet a társadalmi közmegítélés – büntetőeljárásban gyanúsítottként való részvétele miatti – hátrányos hatásaitól. Mindezt összevetve egy több évig tartó, hosszadalmas büntetőbírósági procedúrával, kétségtelennek tűnik ennek megterhelőbb hatása a vádlott számára.

A magánindítvány hiánya – meghatározott bűncselekmények vonatkozásában – azzal a joghatással bír, hogy a sértett (előterjesztésre jogosult) beleegyezése nélkül a

bűncselekmény megtorlás nélkül maradhat. Ezzel – végső kimenetelét tekintve – azonos joghatással bír, úgyszintén klasszikusnak tekinthető, de büntetőeljárás-jogi jogintézmény a magánvád. A sértett belátása itt is döntő, de arra nézve, hogy tőle függ a büntetőeljárás megindítása, lefolytatása. A váddal való rendelkezés – a törvény rendelkezései szerint – az ő döntéséhez kötött.

A legalitás és az officialitás napjainkban más jogintézmények által is „törést szenved”. E vonatkozásban szóba hozható többek között a büntetés kiszabás Btk.-beli meghatározottakból történő mellőzése, vagy a Be. szerint az ügyész diszkrecionális jogköréhez kapcsolódó nyomozás és a vádemelés részbeni mellőzése, illetve a közvetítői eljárás, valamint a vádemelés elhalasztása (ld. új Be. a feltételes ügyészi felfüggesztés).

Egyre nagyobb törekvés tanúi lehetünk a tekintetben, hogy a legalitás elvét követő európai országok büntetőeljárásaik során is több diszkrecionális rendelkezést alkalmaznak, enyhítendő a legalitás „szigorát”. Egyes országok pedig az oportunitás elvét követik.

A mai demokratikus jogállam a büntetés jogával a jogállami eszmének megfelelően él az oportunitás elvének érvényre juttatásával.

A jogállami legalitás tartalmi eleme a jogbiztonság is. Ez azonban biztosítható úgy mond „humánusabb” büntetőjogi jogintézményekkel is. Az oportunitás teret enged ezek érvényesülésének. Jogpolitikai – hasznossági, célszerűségi – megfontolásokon alapulva a jogalkotó szűkítheti a legalitást, így a törvény által meghatározott körben „felmentést” ad a szóban forgó elv megtestesítését köteleesség alól. E körben tehát az állam olyan bűncselekmények esetén, melyek egyébként közvérdra lennének üldözendők, lemond a bíróság előtti büntetőigényének érvényesítéséről. A jogállam egyre szélesebb körben vonja meg annak lehetőségét, hogy a bűncselekmény elkövetője a jogkövetkezmények alól teljes mértékben – akár büntetés kiszabásának mellőzésével is – vagy részben mentesüljön. Mindez természetesen a jogalkotó által meghatározott törvényi rendelkezésben rögzített feltételek alapján, a közvérdló diszkrecionális jogkörének gyakorlása mellett történhet.

Az államot megillető büntetőhatalom kategorikus gyakorlása alól a jogalkalmazás során realizálódó kivételek – a jogalkotó felhatalmazása alapján – elsősorban az ügyész diszkrecionális jogosultságaként jelennek meg. Amikor az állam „önként” mond le az állami büntetőigény érvényesítéséről, álláspontom szerint ez éppenséggel nem a ius

puniendi kiteljesedésének a szűkülését jelenti, hanem éppen ennek ellenkezője állapítható meg. Ekkor a ius puniendi jogállami tartalmának a kiteljesedése megy végbe.

A jogállamban a jogalkotó az opportunitásnak ott ad teret, ahol kellő alappal feltételezhető, hogy ez nem hátránnyal, hanem több előnnyel jár. Ezért a büntetőhatalom nem folytatja le a bírósági eljárást, hanem az opportunitás esetein keresztül mintegy közvetve érvényesül a ius puniendi jogállami tartalmának kiteljesedése. A jogállam nem mond le a büntetéshez való jogáról, azonban az ügyészség diszkrecionális jogkörén keresztül válik biztosítottá a ius puniendi jogállami tartalmának kiteljesedése. Az ügyészség – hasonlóan a bírósághoz – eljárása során egyidejűleg garantálni szükséges a jogállam alapvető elemeit, az igazságosságot, a tisztességes eljárást és a jogbiztonságot.

Előfordulhat, hogy a vádiratban meghatározott személyt a nyomozás során törvénysértően gyanúsítják meg. E gyanúsítás alapját képezi a vádiratnak. Álláspontom szerint az ilyen vádirat is törvénysértő. A jelenlegi joggyakorlat ellenében az iménti körülménynek a bírói jogalkalmazásra is kihatással kell lennie.

Az egységes szemléletet tükröző új Be. rendelkezéseiből arra a megállapításra jutottam, hogy nem eredményeztek változást a ius puniendi jogállami tartalmának kiteljesedése folyamatában, sőt, ezt az irányvonalat erősítik.

Kiemeltem az új Be. rendelkezései köréből a nóvumként megjelenő fakultatív eljárási szakaszt, azaz az előkészítő eljárást, amelybe beintegrálódtak a bűnüldözési célú titkos információgyűjtés szabályai. Így biztosított, hogy az új Be. hatálybalépését követően a bűnüldözési céllal végzett titkos adatszerzés csak a büntetőeljárás keretein belül folytatható. Úgy vélem, hogy ezzel a jogállam újabb lépést tett a jogállamiság alapvető ismérve, a jogbiztonság tágabb és biztosabb érvényesülése felé. El kell ismerni azonban, hogy azzal, hogy az új Be.-be az előkészítő eljárás megindításához feltételként nem került meghatározásra a gyanú, a jogalkalmazásban valóban felmerülhetnek buktatók. Álláspontom szerint ennek ellenére az új Be. a gyanú fokozatainak differenciálása körében az eljáró hatóságok mérlegelési jogkörét kiterjesztette azzal, hogy a gyanú lehetőségének – tulajdonképpen a gyanú hiányának – megállapítását, ahogy korábban a gyanú fokozatainak megállapítását is, az eljáró hatóságok mérlegelésén alapuló döntésére bízta.

Az új Be. a nyomozási szakaszt további két alszakaszra osztotta, a felderítésre és a vizsgálatra, és megszüntette a vádemelési szakaszt. Az önálló vádemelési szakaszt beintegrálta a nyomozás vizsgálati alszakaszába, ezért az ügyészségi döntés már a

nyomozás részét képezi. Az ügyészség már a vizsgálat befejezésekor vádat emel – akár egyezség keretében –, vagy él az új Be.-ben biztosított opportunitási lehetőségekkel, elkerülve így a bírósági eljárást.

Úgy vélem, hogy az új Be.-ben bevezetett intézményrendszerrel, – nevezetesen az önálló vádemelési szakasz megszüntetésével, és a gyanúsított bűncselekmény beismerése esetére intézkedés vagy határozat kilátásba helyezés lehetőségével –, a jogalkotó kibővítette az ügyészség diszkreciotális jogkörét. Az új Be. rendelkezései követik a napjainkban tapasztalt azon irányvonalat, hogy az ügyészség feladatainak megnövelésével az opportunitás egyre jobban teret hódít. Azonban ezt nem követi azon szabályok definiálása az ügyészség felelőssége tekintetében, amely szükséges lenne a *ius puniendi* jogállami tartalma kiteljesedésének teljes biztosítása végett. Ezzel a jogalkotó adós maradt.

Megállapítottam, hogy hiba volt a törvényes jelző elhagyása és a vád minimális alakú és tartalmi feltételekkel történő fogalmának az alapvető rendelkezések közti megszüntetése. Célszerű lenne a törvényes vád fogalmát visszavezetni az új Be.-be, mellyel a törvényes vád kritériuma nagyobb hangsúlyt kapna. Szükséges lenne továbbá kiegészíteni a vád törvényességére vonatkozó rendelkezéseket a vád megalapozottságának követelményével.

A magyar hagyományok és a nemzetközi tapasztalatok alapján új Be. rendelkezései között szerepet kellene kapnia annak, hogy a bizonyítékkal megerősített, „nyomatékos” gyanú fennállása a vádemelés törvényi követelménye. Valamint annak is, hogy a vád megalapozottságát a bírósági tárgyalás előtt a tárgyalás előkészítése során vizsgálni kell.

A fentiekre figyelemmel az a meggyőződésem alakult ki, hogy ha a bíróság eljárásának bármelyik szakaszában megállapítja a vád törvényességének hiányát, akkor a megszüntető végzés jogerőre emelkedését követően ki kell zárni az ismételt vádemelés lehetőségét, méghozzá egyértelmű törvényi szabályozással. Ez felel meg a jogbiztonság és a tisztességes eljárás elvi kritériumainak.

Továbbra is fenntartom azt, hogy az állami büntetőhatalom egyik korlátja a törvényes, de megalapozatlan vád. Ez a cselekmény üldözhetőségének és a büntetőjogi felelősségre vonás lehetőségének az elenyészéséhez vezethet. Ez pedig akadályává válik az állami büntetőigény érvényesítésének, mert ezt az állam eljáró hatóságai mulasztásukkal ellehetetlenítik.

Szükségét látom annak, hogy a jogalkotó külön törvényi felhatalmazást adjon a bíróság számára arra, hogy érdemi értékelés nélkül, a bírósági tárgyalás előtt vizsgálhassa a vád megalapozottságát. Nem zárható ki, hogy a vád elégtelenségének kiküszöbölésére a pótnyomozás újrakodifikálása megtörténjen a tárgyalás előkészítése során. Erre azonban csak úgy kerülhet sor, ha biztosított a funkciómegosztás elvének maradéktalan érvényesülése. A szóban forgó jogintézmény újraszabályozása esetén a bíróságnak hivatalból ilyen joga nem lehetne. További nyomozási cselekményként ez csak a terhelt, illetve a védő indítványára lenne elrendelhető.

Úgy vélem, az iméntieket a tárgyalás előkészítése során, az előkészítő ülés még hangsúlyosabbá tételével lenne célszerű megvalósítani, nem pedig egy fakultatív vád alá helyezési eljárás szabályainak a megalkotásával. Jobb megoldásnak tartom az első megoldást, mivel ez jobban összeegyeztethető az új Be. szerkezeti felépítésével is. A bíró nem mérlegelné, csak megvizsgálná a bizonyítékokat, bizonyítást nem folytathatna le.

A vádirattal szemben a bírósági tárgyalás előtt a vád megalapozatlansága miatt a hazai hagyomány (vagyis a Bp.) mintájára biztosítani kellene a terhelt kifogáshoz való jogát. A megalapozatlan vád kiszűrésével értelemszerűen kevesebb ügy kerülne tárgyalási szakba. Megteremtődne az összhang az Alaptörvény, az új Be.-ben megfogalmazott alapelvek, valamint Emberi Jogok Európai Egyezménye és az Európai Unió Alapjogi Charta rendelkezései között, különös tekintettel a hatékony jogorvoslatra, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogra. Abban az esetben, ha a bíróság megállapítja a vád megalapozatlanságát, ennek res iudicata hatásúnak kell lennie.

Vallom, hogy az állam büntetőigényét érvényesítő közvádlónak, azaz az ügyésznek a vád törvényessége hiánya folytán elkövetett hibája következményeit nem a terheltnek kell viselnie. Az ügyész szakmai hivatásbeli mulasztása okából ne kapjon lehetőséget korrigálásra új vádemeléssel. Az ügyész felelőssége jelenleg csak bűncselekmény elkövetése esetén áll fenn, de nem tartozik felelősséggel vétkes mulasztásai, esetleges szakmai hibái miatt. Ez utóbbiak esetén a felelősségre vonás megfelelő intézményrendszerét kell kialakítani, törvényes garanciákkal biztosítva.

DE LEGE FERENDA

Az új Be. rendelkezéseinek kiegészítésére, illetve módosítására irányuló javaslataim (alapvetően) a jogállami elvárások, valamint az állami büntetőhatalom gyakorlása közötti koherencia teljesebbé tétele érdekében fogalmaztam meg.

Álláspontom szerint, amennyiben a vád törvénysértő, az ügyész eljárásában nem érvényesíthetők a jogalkotói szándékkal egybeeső – az opportunitásnak esetleg teret engedő – eljárási metódusok.

Az ítékezés alapja és a vádhoz kötöttsége

6. § (1) A bíróság *törvényes* vád alapján ítélezik.

(2) *A vád törvényes*, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában *nyomatékos gyanút* terhelő meghatározott személynek pontosan körülírt a büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi és *törvényesen* *beszerzett bizonyítékon* alapszik.

(3) A bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet.

(4) A bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.

A VÁDEMEELÉS

421. § (1) Az ügyészség a *törvényes vádat tartalmazó vádirat* bírósághoz való benyújtásával emel vádat.

(2) *A terhelt és a védő a vádirat ellen kifogást terjeszthet elő a vádirat közlésétől számított 8 nap alatt. A kifogás csak a vád bizonyítékaira vonatkozhat.*

(3) *A vádemelés miatt egyébként jogorvoslatnak helye nincs.*

Az eljárás megszüntetése

492. § (1) A bíróság az eljárást nem ügydöntő végzéssel megszünteti, ha [...]

c) a vádat nem az arra jogosult emelte, vagy

d) a vádirat – a hiányosságainak pótlására irányuló felhívás ellenére – *nem felel meg a 6. § (2) bekezdésben írtaknak*, illetve nem, vagy hiányosan tartalmazza a 422. § (1)

bekezdésében előírt törvényes elemeket, és emiatt a vád érdemi elbírálásra alkalmatlan,

e) a vádirat – a hiányosságainak pótlására irányuló felhívás ellenére – nem, vagy hiányosan tartalmazza a 422. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakat.

A vádirat hiányosságainak pótlása

493. § (1) Ha a vádirat nem felel meg a 6. § (2) bekezdésben írtaknak, illetve nem, vagy hiányosan tartalmazza a 422. § (1) bekezdésében előírt törvényes elemeket, a bíróság hivatalból vagy indítványra, a hiányok megjelölése mellett végzésben felhívja az ügyészséget a vádirat hiányosságainak pótlására.

2) Az ügyészség a vádirat hiányosságait az (1) bekezdésben meghatározott végzés kézhezvételétől számított két hónapon belül pótolhatja.

(3) Ha az ügyészség a vádirat hiányosságait a (2) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem pótolja, a bíróság a 492. § (2) bekezdés d) pontjában írt esetben megszünteti az eljárást.

(4) A bíróság az (1) bekezdés megfelelő alkalmazásával az előkészítő ülés megkezdése előtt felhívhatja az ügyészséget a vádirat hiányosságainak pótlására, ha a vádirat nem felel meg 6. § (2) bekezdésben írtaknak, illetve nem, vagy hiányosan tartalmazza a 422. § (2) bekezdés a) pontjában előírt tartalmi elemeket. Ha az ügyészség a vádirat e hiányosságait a (2) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem pótolja, a bíróság az eljárást a 492. § (2) bekezdés e) pontja alapján megszünteti.

ELŐKÉSZÍTŐ ÜLÉS

Az előkészítő ülés fogalma, időpontja és az azon jelen lévő személyek

499. § (1) Az előkészítő ülés a vádemelés után a tárgyalás előkészítése érdekében tartott nyilvános ülés, amelyen a vádlott és a védő a tárgyalást megelőzően kifejtheti a váddal kapcsolatos álláspontját, *előadhatja a bizonyítékkal kapcsolatos kifogásának alapját*, és közreműködhet a büntetőeljárás további menetének alakításában.

507. § (1) A bíróság a – 422. § (2) bekezdése szerinti kifogásban, illetve az 506. § (4) bekezdésben írt – bizonyítékot hivatalból vagy indítványra kirekeszti, ha az ügyiratokból egyértelműen megállapítható, hogy a bizonyíték felhasználása e törvénybe ütközik.

(2) Ha a bizonyíték kirekesztésének kérdésében az ügy bonyolultsága miatt vagy az ügyiratok tartalma alapján nem lehetséges határozni, a bíróság a határozathozatal előtt a kirekeszteni indítványozott bizonyítékot megvizsgálhatja.

(3) A bíróság a (2) bekezdés esetében jogosult az ügyészséget megkeresni, hogy a terhelt vagy a védő indítványára további nyomozási cselekményt folytasson, melynek eredményéről a bíróság felhívásától számított 30 napon belül a bíróságot, a védőt és a terheltet tájékoztassa.

A jogorvoslat kizárása

513. § (1) A bíróság e Fejezet és a LXXV. Fejezet szerinti eljárásában nincs helye fellebbezésnek

a) az eljárásnak a 488. § (1) bekezdés a)–b) pontja és a 489–490. § alapján történt felfüggesztése, valamint a 489–490. §-ban meghatározott eljárás kezdeményezésére irányuló indítvány elutasítása,

b) a felfüggesztett eljárás folytatásának elrendelése,

c) a vádirat hiányosságainak pótlása iránt tett intézkedés vagy ennek megtagadása,

d) a vádirat elleni kifogása tárgyában hozott határozat,

f) a határozat tudomásulvételét követően tett jogorvoslati nyilatkozat elutasítása ellen.

Nyilvántartási szám: DEENK/258/2018.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Horgos Livia
Neptun kód: ULG24K
Doktori Iskola: Marton Géza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10038447

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Folyóiratcikkek, tanulmányok (16)

1. **Horgos, L.:** A büntetőeljárás gyanú fogalmának új felfogása egy jogeset tükrében.
Magyar Jog 65 (4), 244-254, 2018. ISSN: 0025-0147.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: A
2. **Gergi-Horgos, L.:** A (törvényes) vád problematikája egy jogeset tükrében.
Büntetőjogi Szemle 65 (6), 117-135, 2017. ISSN: 2062-9494.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: A
3. **Gergi-Horgos, L.:** Examination of the legal history of the development of public prosecution in the process of *ius puniendi* becoming a state monopoly.
Casopis NaUOA. Seria "Pravo". 11 (1), 17-33, 2015. EISSN: 2223-9995.
4. **Gergi-Horgos, L.:** Thoughts on the accused party's box in connection with *ius puniendi*.
Büntetőjogi Szemle 4 (1-2), 3-9, 2015. ISSN: 2063-8183.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: C
5. **Gergi-Horgos, L.:** A közvád kialakulásának jogtörténeti áttekintése a *ius puniendi* állami monopóliummá válása folyamatában.
Büntetőjogi Szemle 3 (2), 44-48, 2014. ISSN: 2063-8183.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: C
6. **Gergi-Horgos, L.:** A legal historical survey of the development of hungarian public prosecution with special emphasis on *ius puniendi* becoming a state monopoly.
Büntetőjogi Szemle 3 (3), 10-13, 2014. ISSN: 2063-8183.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: C
7. **Gergi-Horgos, L.:** Gondolatok a nyomatékos gyanú hiányának hatásáról - a *ius puniendi* relativizálódása tükrében - a törvényes közvádra.
In: , PTE ÁJK Doktori Iskola, Pécs, 159-184, 2014.

8. **Gergi-Horgos, L.:** A bírósági eljárás általános szabályai.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszoigálati Egyetem, Budapest, 38-39, 2013.
9. **Gergi-Horgos, L.:** A ius puniendi relativizálódásának problematikája a törvényes vád hiánya esetén.
Társadalom és Honvédelem 17 (3-4), 605-614, 2013. ISSN: 1417-7293.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: D
10. **Gergi-Horgos, L.:** A külön eljárások.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszoigálati Egyetem, Budapest, 51-53, 2013.
11. **Gergi-Horgos, L.:** A tárgyalás előkészítése.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszoigálati Egyetem, Budapest, 36-38, 2013.
12. **Gergi-Horgos, L.:** A vádemelés.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszoigálati Egyetem, Budapest, 32-36, 2013.
13. **Gergi-Horgos, L.:** Az elsőfokú bírósági tárgyalás.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszoigálati Egyetem, Budapest, 39-42, 2013.
14. **Gergi-Horgos, L.:** A törvényes vád hiányában hozott eljárást megszüntető végzés jogi természete.
Magyar Rendészet 12 (4), 49-54, 2012. ISSN: 1586-2895.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: B
15. **Gergi-Horgos, L.:** Büntetőeljárás törvénysértő megindítása és ennek hatása a vádra egy büntetőügy tükrében.
Magyar Rendészet 12 (2), 67-75, 2012. ISSN: 1586-2895.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: B
16. **Gergi-Horgos, L., Csorba, I.:** A női bűnözés jellemzői és okai.
Belügyi Szemle 28 (4), 19-25, 1990. ISSN: 0133-6738.
MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság: A

Konferenciaközlemények (1)

17. **Gergi-Horgos, L.:** Gondolatok a nyomozás és vádelőkészítés törvényességéhez kapcsolódó kérdésekről.

In: Tavaszi Szél, 2013 = Spring wind, 2013. Szerk.: Keresztes Gábor, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Budapest, 458-463, 2013. ISBN: 9789638956026

MTA Állam- és Jogtudományi Bizottsága irányelvei szerint:

„A” kategóriás folyóiratban megjelent publikációk: 3, melyek közül az értekezés alapjául szolgál: 3

„B” kategóriás folyóiratban megjelent publikációk: 2, melyek közül az értekezés alapjául szolgál: 2

„C” kategóriás folyóiratban megjelent publikációk: 3, melyek közül az értekezés alapjául szolgál: 3

„D” kategóriás folyóiratban megjelent publikációk: 1, melyek közül az értekezés alapjául szolgál: 1

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományometriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2018.06.19.

University Doctoral (PhD) Dissertation Abstract

**THE ACCOMPLISHMENT OF THE CONSTITUTIONAL CONTENT OF IUS
PUNIENDI**

dr. Lívia Horgos

Supervisor: Dr. Béla Blaskó professor

University of Debrecen
Marton Géza Doctoral School of Legal Studies

Debrecen, 2018

I. Background and hypothesis

The rule of law and the continuously changing Hungarian law system within the framework of the European integration set newer and newer challenges to the criminal law both in broader and narrower sense. In this process some problems arise – from the point of view of scientific research – which are worth being researched. One of these problems is *ius puniendi*, or the widening of its content of the rule of law, especially in the respect that constitutional states give right to the opportunity in their criminal law systems. This statement can be derived not only from the regulations of Law XC 2017 – entering into force on 1st July 2018 – but – in a broader context – the material criminal law regulations codified in 2012 (entered into force on 1st July 2013) and other regulations.

The broadening of *ius puniendi* in certain law institutions of the above mentioned two branches of law has a decisive influence on dealing with the problems of modern societies. On the one hand I think the examination of the interpretation of the broadening of the rule of law content of *ius puniendi* is necessary nowadays. Does it get narrower or with the popularity of the principle of opportunity – both in the area of law creation and law enforcement – does it play a more decisive role gaining new meaning? Does the relation of the immanent specifications of the rule of law (e.g. principle of right procedure, due process of law) and *ius puniendi* in the previous sense? Does the state recline its legal punishment power in certain situations or does it reach its goal with other means sustaining its right of punishment? On the other hand it is necessary to examine who bears the responsibility if a state can not enforce its punitive right due to the unlawful activities of the relevant authority. Does it have – and if so, what – any effects in a constitutional state? Answering to these questions goes beyond the explanations and interpretations of criminal law and criminal procedure notions. An examination based on a complex attitude can lead to a solution.

According to my hypothesis the content of *ius puniendi* – especially in the area of legislation and judicature of criminal law and criminal procedure law – is completed in accordance with the requirements of the rule of law. The state does not recline its right to punishment but tries to realize its aims with other means. As a result the narrowing of *ius puniendi* can be detected. Furthermore the Hungarian constitutional state – mainly with constitutional guarantees, and restricted criminal punishment rights – allows the widening of *ius puniendi*. It is supported by the more and more common use of

opportunity, which is ensured by the direction of legislature and the realization of criteria in connection with judicature.

II. The aim and subject

As the aim of my thesis I try to analyze the broadening constitutional state content of *ius puniendi* when it became a state monopoly. I examine the problem of *ius puniendi* by a historical overview of the different theoretical attitudes concerning the basis of the punitive power of a state, especially the basis of the punitive power of a state defined by legal science. By doing so I deal with the categories of constitutional state and the rule of law, the role of the Constitutional Court, their relations to the criminal law, as the resolution concerning the above mentioned can enlighten the basis of the right of punishment. I deal with the principle of legality and officiality, the exceptions, especially the principle of opportunity. I analyze the importance of their influence on the broadening of the constitutional state content of *ius puniendi*.

My work about the constitutional state content broadening of *ius puniendi* basically deals with two elements of criminal law, the material criminal law and criminal procedure law and within this frame I put special emphasis on analyzing the second branch of law – through certain legal institutions. According to my view nowadays the constitutional state content of *ius puniendi* broadens in this respect.

During elaborating my subject I analyze and put special emphasis on private motion within the frame of the material part of criminal law. I evaluate the influence of the lack of private motion on starting criminal procedures, their process, procedural actions and the accusation any judicial procedure is based on. Furthermore I examined the suspicion until sureness, then I analyze the institution of accusation – ensuring the constitutional state content of *ius puniendi* as a state monopoly. I analyze their criminal procedure hindrances defined by CP during accusation, such as the partial negligence of accusation and intermediary procedures and the postponement of indictment.

During my work I tried to focus on the problem whether the new uniform criminal procedure codex results in any changes regarding my analyzed subject.

I deal with private motion, suspicion and indictment not only as categories of criminal law and criminal procedure law, but as a legal institution ensuring the punitive power of the state. To elaborate my subject I must analyze private motion, and indictment, the development of their forms, the legal history of the legitimacy of accusatory rights differing according to ages and cultures, showing the pre-history of

criminal jurisdiction with special emphasis on the monopoly of indictment of the department of the public prosecutor through the principles of the punitive power of the state and legality.

My aim was to collect and analyze those influences – basically through the cases presented in my work – which modified and nowadays modify the constitutional state content of *ius puniendi*.

I aimed to analyze, examine and evaluate based on the above-mentioned issues in a complex way problems in connection with the broadening of the constitutional state content of *ius puniendi* and try to find answers to problems arisen from a dogmatic point of view not neglecting scruples arising in practice.

III. The reason for my choice of subject

One of the reasons I chose this subject was my decades long lawyer experiences in the investigative and judicial procedures, but I was also motivated by contradictions arisen in my everyday academic work, which confronted me with the problem of broadening the constitutional state content of *ius puniendi* and its increasing importance nowadays.

My strong opinion is that interests in realizing material truth and punishing the perpetrators can not outweigh legality, these must be proved in a legal investigative procedure and judicial or criminal procedures based on the right preparation of indictment and the indictment itself. It is supported by a Constitutional Court decision 9/1992 (I.30.) showing that the legal state requirement of material justice can be reached within authorities and guarantees of due process of law.

IV. Methodologies adopted in the dissertation

My methodology was adopted to the specifications of the analyzed subject. During most of my work I preferred the traditional analytical methods of legal science. Such as the comprehensive, descriptive, evaluating method, library research, focussing on first of all Hungarian and international historical, legal historical analyzes, during which I did not neglect the use of historical and complex attitude.

During my legal historical research I examined identical problems in different ages with the aim to make the modern notion of *ius puniendi* understandable as well as its legal state content. During the comparative research – although historical research is a comparative one – I examined at different places or systems certain legal institutions

and principles, especially opportunity which ensure the broadening of the constitutional state. With the help of legal special literature research I supported in a theoretical level the presentation of the subject of my research in relevant topics. I found necessary to employ critical methods when presenting certain viewpoints. I also paid attention to the usage of logical analytical and lawdogmatical methods.

In my research I focussed on laws representing legislative aims and – through individual cases – the problems concerning judicature practice.

V. The main structure and conclusions of the dissertation

My dissertation – excluding the introduction – consists of eight parts, which are divided into chapters.

The first part contains the constitutional law aspect of the punitive power of the state, where I follow the process of the formation of the state until the formation of the constitutional state by applying the different theories concerning statehood and emphasizing the role of the Constitutional Court in the creation of the Hungarian constitutional state.

The second part focusses on the criminal law aspect of the punitive state. I present the necessary elements to analyze the state punitive power from a criminal law aspect, especially the task and role of criminal law emphasizing the constitutional criminal law notional apparatus.

The third part deals with the dimensions, the interpretative range of *ius puniendi* during the course of which I deal with legal consequence. I emphasize the development history of the right of punishment with presenting relevant philosophical, legal philosophical and social historical theories and their modifications.

In the fourth part I examine the notion and problem of *ius puniendi* from a contemporary point of view. According to the viewpoint of the representatives of legal science – relevant to my subject – I summarize the relevant, theoretical constitutional elements of *ius puniendi* emphasizing the importance of the discretionary powers of the public prosecutor during the broadening content of *ius puniendi*. This part contains my conclusions regarding my examinations of legality, officiality and opportunity presenting these principles from a legal scientific viewpoint both in criminal maaterial and criminal procedure law aspect.

In the fifth part I deal with the problem of private motion, *ius puniendi* and criminal material law. I especially analyze the lack of private motion among the hindrances of criminal impeachment as an institution of material law and procedural law (quasi mixed) institution regarding public and private prosecution.

The sixth part focusses on the notion of suspicion. It – as a fundament of constitutional broadening of *ius puniendi* in impeachment – is analyzed from a criminal law viewpoint. I present certain hindrances in criminal procedure law defined by Criminal Procedure Law based on the new Criminal Procedure law in certain cases and the increasing importance of the principle of opportunity with the increase of the tasks of the public prosecutor.

In the seventh part I deal with the problem of *ius puniendi* and procedural law – accusation – evidentiary procedure. I present the most important relevant viewpoints concerning impeachment its legality and foundations, and give a historical overview of public prosecution until the era of *ius puniendi* as a state monopoly. I also analyze the role of evidence and dealig of functions in relation to *ius puniendi*.

In the eighth part my dissertation is closed by final conclusions and *de lege feranda* suggestions.

The appendix of my dissertation contains three cases in which I analyze the illegal activities of the authorities making the functioning of the constitutional state impossible.

The main conclusions of my dissertation are the following:

In connection with *ius puniendi* the problem was during different ages from whom or what the right of punishment was derived against the perpetrators.

In my opinion when *ius puniendi* became a state monopoly, especially in the era of constitutional states the legal philosophical examination of *ius puniendi* – as the fundament of punishment – became outdated. *Ius puniendi* – similar to the punitive power of a constitutional state – is not absolute, but it broadens according to constitutional regulations. Nowadays it is universally accepted that states have the right to punish and *ius puniendi* (due to its function) – according to its word to word translation – must be interpreted and analyzed as a right to punishment.

I believe *ius puniendi* is an effectively used right of a state due to the supra society speciality of states, which is an obligation as well closely related to the obligatory functions of constitutional states, that is *obligatio puniendi*. To exercise its punitive

power and live with its punitive needs are not only the right but also the obligation of a state. According to my view in connection with the fulfillment of *ius puniendi* an important basic question is *obligatio puniendi*. It is the obligation of the state to criminalize activities dangerous to the society and to sanction them ensuring thus the basic set of values and contribute in the integration into the the society. By accomplishing these tasks the state defends its citizens. As a result the criminal law by enforcing *obligatio puniendi* accomplishes value defending function and has influence on the constitutional fulfillment of *ius puniendi*.

Ius puniendi and sovereignty form a unity, they are inseparable. I personally believe that *ius puniendi* is a sign of independence and sovereignty and the society that suffers from its lack is going to suffer from the lack of sovereignty.

In my thesis i believe that I managed to prove the statement of my hypothesis, that is in connection with *ius puniendi* the fulfillment of the constitutional content of the state –Hungary – can be established.

It can be seen that it is an important interest of the society not to hinder the consequent application of the punitive power of the state. In a given state the rigid, neglecting every aspect effectiveness of this interest creates the opportunity to establish an autocratic regime, and autocracy. The defense of a constitutional state does not and must not imply that opposite to the needs of the society do not live with its punitive power – mainly in ways codified in criminal codex and regulated constitutionally by guarantees – that is the fulfillment of *ius puniendi*.

In my dissertation I tried to analyze *ius puniendi* in connection with the important elements of a constitutional state and interpret this category – basically – according to contemporary requirements.

According to my view the constitutional content of *ius puniendi* is the rule of law, influenced by the regulations of the constitution and has a binding obligation to the whole legal system.

The constitutional content of *ius puniendi* – theoretically – differs from the basic elements of a constitutional state that the following elements fulfill themselves in the criminal justice by the application of the exclusive punitive power of a state. Besides the requirements of the due process of law, justice and fair procedures processes based on function dealing and regular legal practice are also part of it. It is important that meanwhile the establishment of material and at least the formal truth is also considered.

It is not against but rather in accordance in the fight between legality and opportunity with the expansion of opportunity.

While the legal base of the punitive power is the criminal law, which is used by the legislator in the legislative process, the legal frame of the punitive power is the criminal procedure law, which can be attached in justice to the administration of justice.

The new codification guidelines of the criminal procedures reflected in criminal policy, i.e. criminal law and criminal punishment policy – efficiency, swiftness, simplicity, modernity, coherence and expediency – are palpable in the resolutions of the new Criminal Procedure Law. But the supremacy of these guidelines cannot result in the violation of procedural guarantees.

According to my opinion the criminal authority of a constitutional state is determined by criminal law and criminal punishment policy through legislation and judicature. As a result, it can be stated that criminal law policy and first of all criminal justice policy do not only influence but basically define the fulfillment of the constitutional content of *ius puniendi* in the practice of the criminal authority in a constitutional state.

I agree with András Szabó that constitutional punitive power can not neglect the existence of constitutional criminal law, since it is the basic element of constitutional requirements. Furthermore the principle of constitutionality requires not only the guarantees of criminal material law but criminal procedural law as well. Only legal accusation, that is legal criminal procedure can ensure the constitutional and just punitive power. It guarantees that negligence by the authorities during the procedure and the lack of result encumber the constitutional state that will bear the consequences. Only in this way *ius puniendi* and the attached *obligatio puniendi* can exist in the course of constitutional punitive power.

In my opinion nowadays it is quite topical to analyze the fulfillment of the constitutional content of *ius puniendi* – with special regard to the continuously changing law system. It is supported by the changing of the relations of the principles of legality, officiality and opportunity, which has influence on it.

The fulfillment of the constitutional content of *ius puniendi* can be seen in the legislation as the constitutional state decriminalizes and the Constitutional Court annuls a prohibition, order in the criminal law or a resolution in the criminal procedure law as against the constitution. This fulfillment can be traced in judicature as the struggle

between legality and opportunity, the construction of officiality and private motion, the epistemological relations of suspicion and sureness and the legal requirements of accusation.

To use its punitive power is not only a right but also an obligation of a state. Thus with the fulfillment of *ius puniendi* there is an attached basic question of *obligatio puniendi*. It is the obligation of the state to criminalize activities dangerous to the society and to sanction them ensuring thus the basic set of values and contribute in the integration into the the society. By accomplishing these tasks the state defends its citizens. As a result the criminal law by enforcing *obligatio puniendi* accomplishes value defending function and has influence on the constitutional fulfillment of *ius puniendi*.

I agree with that widely accepted opinion in the legal science that legality and officiality in public crimes is a uniform order to the public prosecutor which is relevant to the investigative authorities as well. The public prosecutor and the investigative authority – in case of meeting legal requirements – are obliged to start investigation even in the lack of proposals. But only in exceptional cases the legality-officiality is valid in case of courts as a guarantee concerning the division of procedural activities. As a rule a court can act only as a result of a proposal, on the basis of an accusation.

During my research I came to the conclusion that, as it can be stated unilaterally, in Hungary the direction of change is to the dominance of the principle of opportunity. It is not only the direction of criminal procedure legislation but it proves the more consequent use of the efficiency of judicature. This conclusion is supported by the fact that the public prosecutor can decide – considering opportunity and with the necessary legal requirements on a legal authorization – (weighing the usefulness, expediency of the punishment) whether to omit indictment, the total omission of impeachment or its omission depending on certain conditions. The decision – according to the classical principle of legality – is not made during a court process. Thus the functions of the prosecutor, the defender and the jury are not separated. The principles of equality, publicity, directness and among others the guarantees for the just procedure do not prevail. On the other hand it must be mentioned that when the legislator widens the cases of opportunity widens the powers of the prosecutor. This makes the regulation of the prosecutor's responsibility necessary.

To decide which concept is the right one, in the struggle between legality and opportunity it must be considered that practice contradicts to the connection between the just and lenient treatment of perpetrators and opportunity. For example the postponement of indictment – according to the new criminal procedure code the conditional prosecutorial suspension – does not relieve in every case the perpetrator from the disadvantageous effects of public opinion – due to his participation in the process as a suspect. To sum up all these with a long year criminal court practice there is no more stressful procedure for the accused.

The lack of private motion – in certain defined cases – have the legal consequence that without the consent of the victim the crime can not be punished. Concerning the final result there is another classical criminal procedure legal institute, the private action. The consideration of the victim is also necessary in relation to the fact that the initialization and course of the criminal procedure depends on him. The accusation – according to the law – depends on his decision.

Legality and officiality are suffered by other legal institutions nowadays. In this respect the omission of punishment as stated in the criminal code, the discretion of the prosecutor stated in the criminal procedure law to partially neglect investigation and indictment, the mediatory procedure or the postponement of indictment (see conditional prosecutorial suspension in the new criminal procedure law) must be mentioned.

It can be detected that European countries following the principle of legality apply several discretionary elements in their criminal procedures easing the severity of legality. Some countries follow the principle of opportunity.

Modern democratic constitutional states use the right for punishment in accordance with the principle of constitutional states and using the principle of opportunity.

An inherent element of a constitutional state is the due process of law. It can be ensured by more 'humane' criminal law institutions. Opportunity makes it possible. Based on legal political considerations – usefulness, practicality – the legislator may tighten legality, thus grants exemption in a defined circle the obligation of the actual principle. In this case the state declines its punitive power in certain criminal cases which would be prosecuted otherwise. The constitutional state continuously widens the possibility that perpetrators may be exempted from the legal consequences – even by

omitting punishment. All these are of course based on the requirements defined by the legislator with the use of its discretionary rights of the prosecutor.

The exemptions from the categorically used punitive power of the state – according to the wording of the legislator – is realized in the discretionary rights of the prosecutor. When a state declines from punishment, in my opinion, it does not mean the tightening of the fulfillment of *ius puniendi*, but just the opposite, its process. In this case the fulfillment of the constitutional content of the *ius puniendi* takes place.

In a constitutional state the legislator allows opportunity in cases where it implies advantages and not disadvantages. Thus the punitive power does not conduct the court process, but indirectly uses its *ius puniendi* through opportunity. The constitutional state does not surrender its right of punishment but the constitutional content of *ius puniendi* is fulfilled by the discretionary rights of the prosecutor. The public prosecutor office, similar to the courts must guarantee in its activities the basic elements of a constitutional state, the fairness, the right to a just process and the due process of law.

It may happen that the person defined in the bill of indictment is accused illegally during investigation. This accusation is the fundament of the bill. In my opinion in this case the bill is unlawful. Contrary to present practice these problems should influence the judicature of the courts.

I came to the conclusion from the resolutions of the new Criminal Procedure Law that they do not result in a change in the process of the fulfilment of the constitutional content of *ius puniendi* but strengthen this approach.

Among the new resolutions of the Criminal Procedure Law I would like to stress the importance of the new optional stage, that is the preparatory procedure, which incorporates the rules of covert information collection with law enforcement aims. It ensures that subsequent to the promulgation of the new Criminal Procedures Law covert information collection with law enforcement aims can be conducted only within criminal procedure. I believe that by this the constitutional state took a further step toward the narrower and wider enforcement of the due process of law. But it also must be acknowledged that in the new Criminal Procedure Law the notion of suspicion as the prerequisite of starting covert information collection is not defined thus resulting in discrepancies in judicature. According to my viewpoint in spite of all these the new Criminal Procedure Law expanded the considerative powers of the acting authorities by

relegating the definition of the possibility of suspicion – i.e. the lack of suspicion – to the acting authorities, similarly to defining the stages of suspicion earlier.

The new Criminal Procedure Law divided the investigative stage into two sub-stages, the reconnaissance and the examination and cancelled the indictment stage. The independent indictment stage was incorporated to the examination sub-stage of the investigative stage thus the decision of the public prosecutor is part of the investigation. As a result the public prosecutor presents the indictment at the end of the investigation – even in an agreement – or takes the advantage of the opportunity possibilities ensured in the new Criminal Procedures Law thus avoiding court procedures.

I think that the new resolutions of the new Criminal Procedure Law – namely the abolishment of independent indictment and in case of the confession of the accused the possible measures and resolutions – it broadened the discretionary rights of the prosecutor. The new resolutions follow the contemporary direction that by increasing the tasks of the prosecutors the principle of opportunity becomes more important. But it is not followed by the definition of rules regarding the responsibility of the public prosecutor, which would be necessary to the fulfillment of the constitutional content of *ius puniendi*. The legislative body is still to fulfill its obligation.

I came to the conclusion that it was a mistake to leave out the legal adjective in front of the minimal conditions of accusations in the Basic resolutions part. It would be wise to reintroduce the notion of legal accusation into the new CPL thus making it more important. It would also be necessary to complete the resolutions concerning the legality of the accusation with the requirement of foundedness.

According to Hungarian traditions and international practice among the new resolutions of the new CPL that the legal requirement of indictment is the presence of the sound suspicion strengthened by evidences. And that the foundedness of the accusation must be examined prior to the court process during the preparatory period.

Referring to the above mentioned I came to the conclusion if the court finds the lack of legality of the accusation at every stage of the process than after the decree of termination enters into force the possibility of a new indictment must be excluded with clear legal regulation. It meets the requirements of due process of law and the criteria of just process.

I maintain my opinion that one of the limits of the punitive power of the state is the legal but unfounded accusation. It may result in the vanishing of possibility of

impeachment and the persecution of the criminal activity. This may limit the punitive power of the state due to the negligence of the institutions acting on behalf of the state.

I find it necessary that the legislator should provide the courts with legal authority to examine the foundedness of the accusation prior to the start of the court process. It cannot be excluded that to prevent the unfoundedness of the accusation the new codification of post-investigation should take place in the preparatory period of the hearing. But it can be reached only if the principle of sharing functions prevails. By reregulating the mentioned legal institution courts would not have this right *ex officio*. Further investigative process could be ordered only by the motion of the accused or the defender.

I believe that the above mentioned can be realized during the trial preparatory period by making the preparatory hearing more important and not by creating the rules of a facultative accusatory procedure. I think the first proposal is better as it is more in accordance with the regulations of the new CPL. The judge would not weigh only examine the evidence and does not present the evidence.

The right to objection of the accused against the bill of indictment on the basis of unfoundedness must be ensured in accordance with the Hungarian tradition. By filtering the unfounded indictments fewer cases would enter into the hearing phase. In this way harmony between the constitution, the principles of the new CPL, the European Convention on Human Rights and the Basic law Charter of the Union, especially in respect to effective legal remedy and the right to the due process. If the jury establishes the unfoundedness of the indictment it must have a *res iudicata* effect.

I believe that any consequences of a mistake made by the public prosecutor who enforces the punitive power of the state based on the unfoundedness of the indictment can not be disadvantageous for the accused party. Prosecutors must not get a second chance to alter the indictment based on their professional inability. The responsibility of the prosecutor is presently only in the case of a criminal act but he is not responsible for his professional mistakes and criminal negligence. In the latter case a system of impeachment should be elaborated supplied with legal guarantees.

DE LEGE FERANDA

My proposals regarding the resolutions of the new CPL and the proposed modifications they were written with the aim to make the coherence more complete between constitutional expectations and the practice of punitive power.

According to my view, if the indictment is unlawful prosecution methods in accordance with the legislative intention – and making opportunity possible – can not be enforced in the prosecutorial procedure.

The foundation of judgement and its constraint to indictment.

6. § (1) In the course of sentencing the court proceeds based upon a *legal* accusation.

6. § (2) *The charge is legitimate* if the person entitled to file the charges initiates judicial proceeding on account of a precisely circumscribed act which is defined by the Criminal Code and committed by an individual who is defined in the motion addressed to the court *and based on legally acquired evidence*.

(3) The court must exhaust the charges, may not go beyond the charges.

(4) The court may only ascertain the criminal liability of the person against whom the accusatory instrument was filed, and in the course thereof may only contemplate acts contained in such instrument.

THE INDICTMENT

421. § (1) The prosecutor shall press charges by filing *the indictment with legal charges* to the court.

(2) *The accused and the defender may file an objection within 8 days of the notification of the bill of indictment. The objection may refer only to the evidence of the indictment.*

(3) *There is no possibility of remedy regarding the indictment.*

The termination of a process

The 498. § (1) referring to the termination of a process and 493. § (1) and (4) would be completed with a reference to 6. § (2).

The 499. § (1) referring to the preparatory trial would be completed with the resolution that the accused and the defender may present their objections concerning the evidence.

Furthermore the 507. § would be completed with the following (3):

(3) The court is entitled in case of (2) psection to request the public prosecutor to conduct further investigation on the request of the accused or the defender and inform the the court, the accused and the defender within 30 days of its results effective from the request of the court.

The 513. § (1) referring to exclusion of remedy would be enlarged with one point: the resolution concerning the objection of the bill of indictment is not appealable.

Registry number: DEENK/258/2018.PL
Subject: PhD Publikációs Lista

Candidate: Livia Horgos
Neptun ID: ULG24K
Doctoral School: Géza Marton Doctoral School of Legal Studies
MTMT ID: 10038447

List of publications related to the dissertation

Articles, studies (16)

1. **Horgos, L.:** A büntetőeljárás gyanú fogalmának új felfogása egy jogeset tükrében.
Magyar Jog 65 (4), 244-254, 2018. ISSN: 0025-0147.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: A
2. **Gergi-Horgos, L.:** A (törvényes) vád problematikája egy jogeset tükrében.
Belügyi Szemle 65 (6), 117-135, 2017. ISSN: 2062-9494.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: A
3. **Gergi-Horgos, L.:** Examination of the legal history of the development of public prosecution in the process of *ius puniendi* becoming a state monopoly.
Casopis NaUOA. Seria "Pravo". 11 (1), 17-33, 2015. EISSN: 2223-9995.
4. **Gergi-Horgos, L.:** Thoughts on the accused party's box in connection with *ius puniendi*.
Büntetőjogi Szemle 4 (1-2), 3-9, 2015. ISSN: 2063-8183.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: C
5. **Gergi-Horgos, L.:** A közvád kialakulásának jogtörténeti áttekintése a *ius puniendi* állami monopóliummá válása folyamatában.
Büntetőjogi Szemle 3 (2), 44-48, 2014. ISSN: 2063-8183.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: C
6. **Gergi-Horgos, L.:** A legal historical survey of the development of hungarian public prosecution with special emphasis on *ius puniendi* becoming a state monopoly.
Büntetőjogi Szemle 3 (3), 10-13, 2014. ISSN: 2063-8183.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: C
7. **Gergi-Horgos, L.:** Gondolatok a nyomatékos gyanú hiányának hatásáról - a *ius puniendi* relativizálódása tükrében - a törvényes közvádra.
In: , PTE ÁJK Doktori Iskola, Pécs, 159-184, 2014.

8. **Gergi-Horgos, L.:** A bírósági eljárás általános szabályai.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 38-39, 2013.
9. **Gergi-Horgos, L.:** A ius puniendi relativizálódásának problematikája a törvényes vád hiánya esetén.
Társadalom és Honvédelem 17 (3-4), 605-614, 2013. ISSN: 1417-7293.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: D
10. **Gergi-Horgos, L.:** A külön eljárások.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 51-53, 2013.
11. **Gergi-Horgos, L.:** A tárgyalás előkészítése.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 36-38, 2013.
12. **Gergi-Horgos, L.:** A vádemelés.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 32-36, 2013.
13. **Gergi-Horgos, L.:** Az elsőfokú bírósági tárgyalás.
In: Büntetőeljárás-jogi jogeset-tár. Szerk.: Fantoly Zsanett, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 39-42, 2013.
14. **Gergi-Horgos, L.:** A törvényes vád hiányában hozott eljárást megszüntető végzés jogi természete.
Magyar Rendészet 12 (4), 49-54, 2012. ISSN: 1586-2895.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: B
15. **Gergi-Horgos, L.:** Büntetőeljárás törvénytörő megindítása és ennek hatása a vádra egy büntetőügy tükrében.
Magyar Rendészet 12 (2), 67-75, 2012. ISSN: 1586-2895.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: B
16. **Gergi-Horgos, L., Csorba, I.:** A női bűnözés jellemzői és okai.
Belügyi Szemle 28 (4), 19-25, 1990. ISSN: 0133-6738.
Level of HAS Committee on Legal and Political Sciences: A

Conference presentations (1)

17. **Gergi-Horgos, L.:** Gondolatok a nyomozás és vádelőkészítés törvényességéhez kapcsolódó kérdésekről.

In: Tavaszi Szél, 2013 = Spring wind, 2013. Szerk.: Keresztes Gábor, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Budapest, 458-463, 2013. ISBN: 9789638956026

By the directives of HAS Committee on Legal and Political Sciences:

Publications in periodicals level „A”: 3, related to the dissertation: 3.

Publications in periodicals level „B”: 2, related to the dissertation: 2.

Publications in periodicals level „C”: 3, related to the dissertation: 3.

Publications in periodicals level „D”: 1, related to the dissertation: 1.

The Candidate's publication data submitted to the iDEa Tudóstér have been validated by DEENK on the basis of Web of Science, Scopus and Journal Citation Report (Impact Factor) databases.

19 June, 2018

